10. U bandhigidda Golaha Xukuumadda talooyinka ku aaddan mashruuc sharci oo khuseeya Xuquuqda Aadanaha.
11. Gudashada xilalka kale ee sharciyada Puntland siiyaan xafiiskaas.

Natiijooyinka muhiimka ah ee la beegsanayo

XDXAP wuxuu diirada saari doonaa aagagga soo socda ee natiijooyinka sagaalka ah ee muhiimka oo noqonaya waddada lagu xaqiijinaayo ujeeddooyinka sare istiraatiijiga iyo tabaha ku gadaaman:

1. Hawl gudasho hay'adeed ee XDXAP ayaa la hagaajiyey si loo hubiyo koriimmo hay'adeed iyo horumarinteeda;
2. Waxaa la hagaajiyey Maaraynta aqoonta iyo wadaagga xogta ka dhexaysa bahwadaagta ku hawllan ilaalinta iyo sare u qaadidda xuquuqda aadanaha
3. Waxaa lagu guulaystey hannaanka ugu wanaagsan ee wacyigelinta guud iyo midda gaar ee la xiriirta ilaalinta iyo sare u qaadidda xuquuqda aadanaha ee Puntland.
4. Waxaa la hagaajiyey isuduwidda iyo xiriirka ka dhexeeya bahwadaagta hawlaha xuquuqda aadanaha
5. Habdhaqan ogolaanaya qalalaaso la'aan iyo nabad ku wada noolaansho ayaa la abuuray
6. Waxaa hoos u dhacay tacadiyada xuquuqda aadanaha isla markaana waxaa soo hagaagay helidda cadaaladda.
7. Ku dhaqanka iyo ixtiraamka saraynta sharciga sare ayaa loo qaaday
8. Dhaqan gelin halbeegyada iyo xeerarka loo baahan yahay ee xuquuqda aadanaha ee heer qaran iyo heer caalami
9. Waxaa la hagaajiyey adeegga ka jawaabidda cabashooyinka iyadoo loo marayo hannaan ku salaysan helid xuquuq.

Hogaanka iyo Maamulka Xafiiska

Xafiisku wuxuu ka kooban yahay Difaacaha, Wakiilada Gobolada, Agaasime Waaxeedyada Xarunta, Madax Qaybeedyo iyo adeegayaal dhamaantood uu hogaamiyo Difaacaha

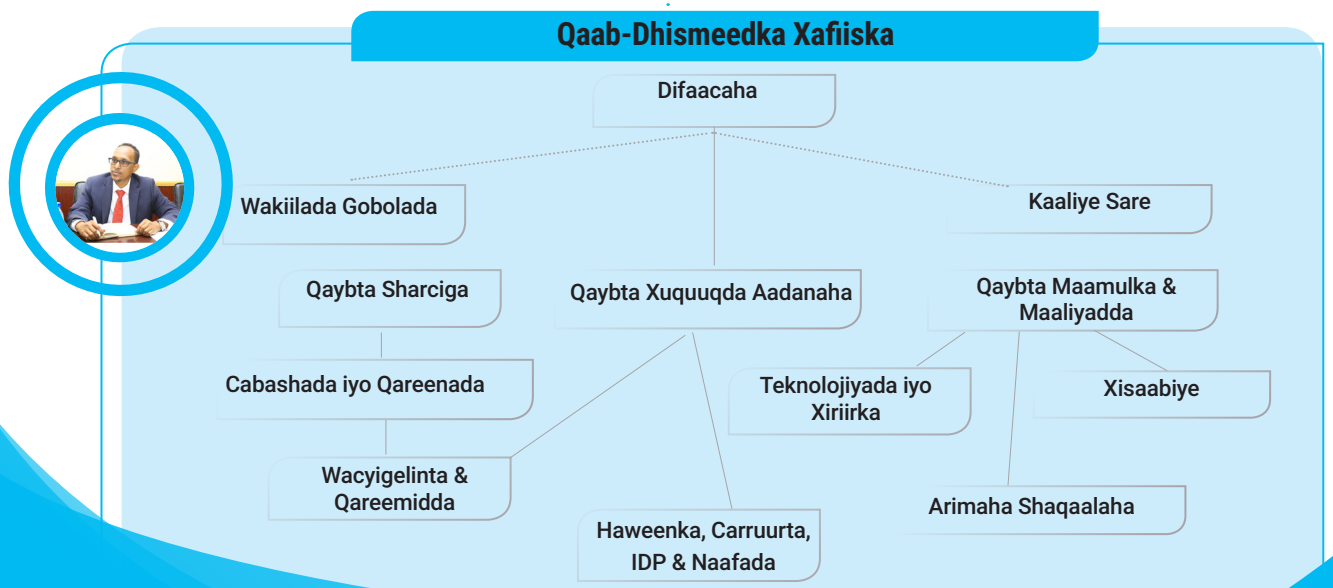

Xafiiska Difaacaha Xuquuqda Aadanaha Dawladda Puntland ee Soomaaliya

Horumarinta iyo Ilaalinta Xuquuqda Aadanaha Deegaanada Puntland ee Soomaliya

CINWAANKA

Wadada Generaal Nuur Salaad, Xaruntii Hore Baasaboorada,
Garowe, Puntland-Soomaaliya
Wicidda degdega 323 | **Twitter:** @OPHRD14 | **Facebook:** @OPHRD14
Email: mohamed.yusuf@ophrd.org, ophrd2014@gmail.com, info@ophrd.org
www.ophrd.org

Himilo

Bulsho sharafteeda uu dhawro sharcigu, qof kastana ogyahay xuquuqdiisa/deeda.

Dhambaal

In la xaqiijiyo qof walba oo reer Puntland ah in la ixtiraamay xuquuqdiisa lana ilaaliyey.

Mabaadii'da Xafiiska

Madaxbannaanni iyo Sharci u Hogaansanaan, Xirfad, Daahfurnaan iyo isla Xisaabtan, Dhexdhexaadnimo iyo Eex-la'aan, Caddaalad iyo Sinnaan, Gaarsiinta Adeegga Bulshada.

Oraahda Yoolka

Yoolka 2018-2020 wuxuu wax ka geysanayaa wax-ku-oolnimada iyo madaxbannaanida hay'adeed ee sare u qaadidda iyo ilaalinta heerbeegyada iyo hannaanada lagu ilaalinaayo xuquuqda aadanaha ee heer qofeed, bulsho iyo dawlad intaba. Tani waxay abuuraysaa jawi awood siinaya saraynta sharciga, ilaalinta iyo sare u qaadidda xuquuqda aadanaha iyo nabadda.

Si loo gaaro yoolkan, XDXAP wuxuu sameeyaa dabagal dhakhso ah iyo hirgelin wax ku ool ah ee barnaamijyadda si loo abuuro jawi caddaaladda loogu gudbin karo dhibbanaha, dadkuna ku naalloodaan xuquqdooda iyo madaxbannaanidooda, oo ku dhafan, laguna baahiyey hannaan dimoqraadi oo la saaxiib ah xuquuqda aadanaha lana raacayo hannaan metelaad loo dhan yahay.

Ujeedooyinka Istiraatiijiga

Sare u Qaadidda iyo Wacyigelinta Arrimaha Xuquuqda Aadanaha, Dhowrista iyo Ilaalinta Xuquuqda Aadnaha iyo Helidda Garsoor Caddaalad ah, Hirgelinta Xeerarka heer Qaran iyo Caalami ee Xuquuqda Aadanaha, Tayaynta Awoodda Shaqo Gudasho ee Xafiiska.

Aasaasidda Xafiiska

Xafiiska Difaacaha Xuquuqda Aadanaha Puntland waxaa la aasaasay iyada oo la cuskanayo qodobada116aad, 117aad ee Dastuurka Puntland iyo qodobada 2aad, 6aad ee Xeerka Difaacaha Xuquuqda Aadanaha Puntland 2011 iyo Mabaadii'da Paris ee Hagaha UNka Aasaasidda Hay'adaha Wadani ee Xuquuqda Aadanaha.Difaacaha wuxuu korjoogteeyaa hirgelinta 35ka qodob ee qeexaya xuquuqaha iyo xorriyaadka asaasiga ee ku xusan dastuurka dawladda Puntland 12aad ilaa 47aad.

Sharciyadda Xafiiska

Xafiiska Difaacaha Xuquuqda Aadanaha waa hay'ad dawli ah oo madaxbanaan, lehna xasaanad dastuuri ah iyo qaanuun u gaar ah hagideeda, waxaana laga dheehan karaa arintaas qodobada soo socda ee Dastuurka Puntland iyo xeerka difaacaha xuquuqda aadanaha Puntland.

Dastuurka

- **Qodobka 116aad:** Hey'adda Difaacaha iyo Taabbagelinta Xuquuqda Aadanaha (Qeexid)
- **Qodobka 117aad:** Magacaabidda Difaacaha
- **Qodobka 118aad:** Awoodaha iyo Xilalka Difaacaha Xuquuqda Aadanaha
- **Qodobka 119aad:** Xil Ka Qaadista Difaacaha Xuquuqda Aadanaha

Xeerka Difaacaha Xuquuqda Aadanaha Puntland

Xafiiska Difaacaha Xuquuqda Aadanaha Puntland waxaa shaqadiisa haga xeer u gaar ah:

- **Magaca Xeerka:** Xeerka Difaacaha Xuquuqda Aadanaha Puntland
- **Sharci Lambar:** 11
- **Taariikhda Golaha Wakiiladu ansixiyey:** 26/11/2011
- **Taariikhda Madaxweynuhu saxiixay:** 06/12/2011
- **Qodobada xeerku ka kooban yahay:** 21 qodob

Awoodaha iyo Mas'uuliyaadka:

Qodobka 118aad ee Dastuurka Dawladda Puntland wuxuu qeexayaa Awoodaha iyo xilalka Difaacaha Xuquuqda Aadanaha, sidoo kale Qodobka 12-aad ee Xeerka Difaacaha Xuquuqda Aadanaha Puntland wuxuu qeexayaa Awoodaha iyo Xilalka Xafiiska Difaacaha waana:

1. Ka hortegidda xadgudubyada Xuquuqda Aadanaha, isagoo talabixin siinaya hay'adaha waddaniga oo ay arrintu khuseyso.
2. Ku wacyi gelinta dadweynaha iyo masuuliyiinta dawladda muhimadda ay leedahay dhowrista Xuquuqda Aadanaha ee ku cad Dastuurka iyo sharciyada Puntland, isla markaasna ku xusan Axdiyada iyo heshiisyada caalamiga ah.
3. Inuu daafaco xuquuqda aadanaha ee Dastuurka iyo shuruucda kale ay qeexayaan.
4. Inuu baaro cabashooyinka ay muwadiniinta ama ururada Bulshada ka sheeganayaan xuquuqdooda bini'aadanimo, uuna gaarsiiyo hay'adaha dawliga ah iyo kuwa wadaniga ah natiijada baaristiisa, isagoo raacinaya talo soo jeedintiisa la xiriirta dammanaad qaadka xuquuqda aadanaha.
5. Inuu taageero dadka lagu sameeyo xadgudubyada Xuquuqda Aadanaha ka dhanka ah uuna ka difaaco maxkamadda horteeda ama si guud.
6. Magacaabidda guddiyo gaar ah oo gacan ka siiya gudashada xilkiisa.
7. Kormeeridda goob kasta oo lagu sameeyo ama la tuhunsan yahay in lagu gabood-falo Xuquuqda Aadanaha.
8. U ololaynta dib u habeynta sharciyada iyo hab-dhaqanka maamulka si kor loogu qaado dhawrista iyo qaddarinta Xuquuqda Aadanaha.
9. Soo saarista warbixin sanadeed la xiriirta xaaladda Xuquuqda Aadanaha ee Puntland.